

การศึกษาภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-6 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ

สุธาทิพย์ วัฒนพะนาลัย

ด้านเวชกรรม สาขากุมารเวชกรรม โรงพยาบาลชัยภูมิ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000

Nutritional Status of 0-6 Years Old Children in Area of Mueang Chaiyaphum District

Sutatip Watthanaphanalai

Department of Pediatrics, Chaiyaphum Hospital, Chaiyaphum Province, Thailand, 36000

หลักการและวัตถุประสงค์: เด็ก 0-6 ปี เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและเป็นรากฐานของการมีสุขภาพดีในอนาคต การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาภาวะโภชนาการและการเจริญเติบโตของเด็กในช่วงอายุ 0-6 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยภูมิ

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาในกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 0-6 ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ มารับการรักษาที่คลินิกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลชัยภูมิ โดยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อมูลย้อนหลังจากการทบทวนบันทึกเวชระเบียนผู้ป่วยนอกระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ประเมินภาวะโภชนาการโดยใช้น้ำหนัก ส่วนสูง และเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของแต่ละเพศ และอายุ

ผลการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 497 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 255 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.3 พบความชุกของเด็ก น้ำหนักน้อยกว่าและมากกว่าเกณฑ์อายุ ร้อยละ 5.8 และ 13.5 ตามลำดับ ค่าความสูง พบน้อยกว่าเกณฑ์อายุ ร้อยละ 8.7

สรุป: เด็กที่มารักษาที่โรงพยาบาลชัยภูมิที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ มีทั้งภาวะโภชนาการขาดและเกิน สอดคล้องกับปัญหาภาวะโภชนาการที่ประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งประเทศไทยกำลังประสบในปัจจุบัน การคัดกรองเพื่อป้องกันและรักษาปัญหาโภชนาการเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต

คำสำคัญ: ภาวะโภชนาการ เด็ก 0-6 ปี อำเภอเมืองชัยภูมิ

Background and objective: Period of preschool children (0-6 years old) are the special time for growth and development. This study was aimed to evaluated the nutritional status and growth development of children 0-6 years old in Muang Chaiyaphume district, who come to Chaiyaphum hospital.

Methodology: This was a descriptive study during June 1, 2015 to May 31, 2016. The nutritional status was assessed by measuring weight and height and evaluated by the standard growth curve.

Result: The total subjects were 497 and 255 were males (51.3%). There were 5.8% underweight, 13.5% overweight and obesity and 8.7% stunting.

Conclusion: This study showed that both over-nutrition and under-nutrition were considered the most important problem in pediatric patients in Chaiyaphum hospital, Mueang Chaiyaphum District. The prevention and treatment of nutritional problem in this group are important in order to promote the quality of life in the future.

Keywords: Nutritional status, children 0-6 years old, area of Mueang Chaiyaphum, growth standard.

บทนำ

การได้รับอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมในช่วงวัยทารกและเด็กเล็ก เป็นพื้นฐานสำคัญในการมีสุขภาพดีและมีสติปัญญาที่ดี ภาวะทุพโภชนาการในวัยเด็กจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคในผู้ใหญ่พบว่า การขาดสารอาหารในช่วงแรกของชีวิต จากการศึกษาของ Barbados Nutrition Study ใน ค.ศ. 1967-1972 ทำการศึกษาติดตามทารกที่เป็นโรคขาดโปรตีนและพลังงานขั้นรุนแรงที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลในประเทศ Barbados พบว่าเมื่อเด็กกลุ่มนี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ (อายุ 37-43 ปี) พบว่ามีรายได้และสถานะทางสังคมต่ำกว่ากลุ่มที่น้ำหนักส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปกติ¹⁻³ ข้อมูลขององค์การอนามัยโลกพบว่าในแต่ละปีมีผู้เสียชีวิตที่มีสาเหตุจากโรคเรื้อรังไม่ติดต่อกัน เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และหลอดเลือด และโรคหลอดเลือดในสมอง เป็นต้นสูงถึงร้อยละ 66 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั่วโลก ประมาณ 56 ล้านคน รายงานข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) พบว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเจ็บป่วย ด้วยโรคที่ป้องกันได้ 5 อันดับแรก สูงขึ้นในทุกโรค ทั้งโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดสมอง โรคหัวใจและโรคมะเร็ง ส่งผลให้รัฐบาล ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้น⁵ และจากรายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2552 โดยสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป มีความชุกของภาวะอ้วนลงพุง คิดเป็นร้อยละ 18.6 ในเพศชาย และร้อยละ 45 ในเพศหญิง ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับการสำรวจในปี พ.ศ. 2546-2547⁶⁻⁸ ซึ่งโรคดังกล่าวมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะโภชนาการและการได้รับสารอาหาร ภาวะสุขภาพโดยอาจจะเกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กและส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามมาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นการมีสุขภาพดีที่เป็นพื้นฐานตั้งแต่วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญต่อการเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีในอนาคตซึ่งมีปัจจัยด้านโภชนาการที่เหมาะสมนั่นเอง ประเทศไทยได้มีการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขปีงบประมาณ 2559 ในหัวข้อพัฒนาสุขภาพตามกลุ่ม ในกลุ่มเด็กอายุน้อยกว่า 6 ปีโดยเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาตั้งแต่ในวัยเด็ก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศในอนาคตโดยมีการประเมินการเจริญเติบโต และสำรวจภาวะโภชนาการในเด็กอายุน้อยกว่า 6 ปี ซึ่งการศึกษาครั้งนี้แม้จะเป็นข้อมูลในโรงพยาบาลแต่อาจสะท้อนสภาพของประชากรเด็กอายุ 0-6 ปี ในชุมชนได้

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ทำการศึกษาในเด็กอายุ 0-6 ปี ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยภูมิ และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ มี 19 ตำบล ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อมูลย้อนหลังจากการทบทวนบันทึกเวชระเบียนผู้ป่วยนอกระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคำนวณจากสูตร ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มประชากร 497 ราย ทำการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มผู้ป่วยประมาณ 42 ราย ต่อเดือน รวมทั้งสิ้น 12 เดือน แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุตามการได้รับสารอาหารตามความต้องการของเด็กแต่ละช่วงวัยเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 0-6 เดือน กลุ่มอายุ 6-11 เดือน และกลุ่มเด็กอายุ 11 เดือน-6 ปี ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ประเมินภาวะโภชนาการ ใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตและการประเมินภาวะโภชนาการ เป็นค่าที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลน้ำหนักและความยาวหรือส่วนสูงสำหรับการประเมินภาวะโภชนาการ ใช้เกณฑ์อ้างอิงจากกราฟเกณฑ์น้ำหนัก ส่วนสูง และเครื่องชี้วัดภาวะโภชนาการของประชาชนไทย ของคณะทำงานจัดทำเกณฑ์อ้างอิง น้ำหนัก ส่วนสูง และเครื่องชี้วัดภาวะโภชนาการของประชาชนไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2542 แบบ standard deviation และการศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์โรงพยาบาลชัยภูมิเลขที่ 49/59

ผลการศึกษา

สุ่มตัวอย่างเวชระเบียนผู้ป่วยนอกจำนวน 497 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 255 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.3 โดยเด็กแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามอายุ (รูปที่ 1) และกลุ่มตัวอย่างเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ 19 ตำบล พบว่าอยู่ตำบลในเมืองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือ ตำบลนาฝาย คิดเป็นร้อยละ 9.1 และน้อยที่สุดคือ ตำบลรอบเมือง คิดเป็นร้อยละ 1.8

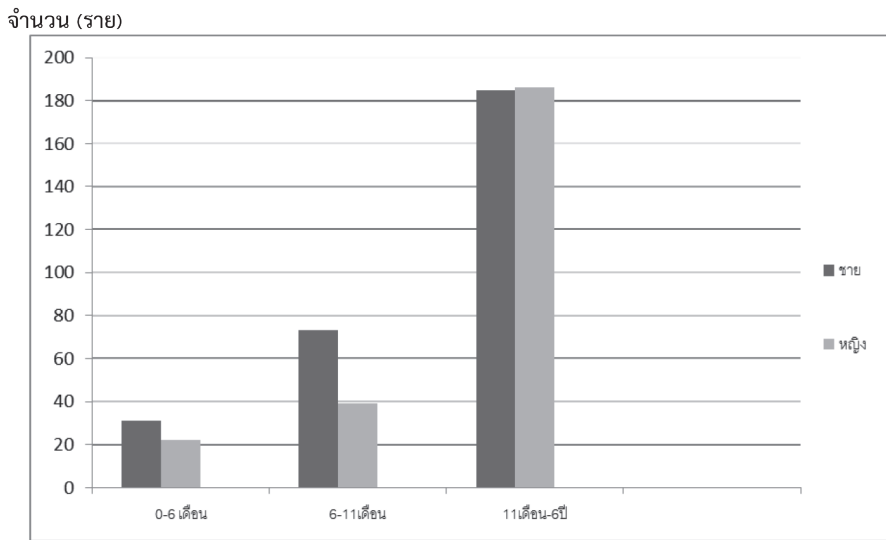
เมื่อพิจารณาภาวะโภชนาการน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามตำบลที่อยู่ พบว่า ตำบลห้วยต้อนมีร้อยละของเด็กน้ำหนักตามเกณฑ์อายุมากที่สุดคือ ร้อยละ 79.5 รองลงมาคือ ตำบลโนนสำราญ ร้อยละ 78.6 และตำบลรอบเมือง ร้อยละ 77.8 ตามลำดับ สำหรับตำบลที่มีร้อยละของเด็กน้ำหนักตามเกณฑ์อายุน้อยที่สุดคือ ตำบลชีลอง ร้อยละ 54.2 ตำบลนาเสียวพบร้อยละของเด็กภาวะน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์สูงสุดในการเก็บข้อมูลครั้งนี้คือ ร้อยละ 25 สำหรับตำบลโนนสำราญเป็นตำบลเดียวที่ไม่พบภาวะเด็กที่มีน้ำหนัก

น้อยกว่าเกณฑ์และภาวะเด็กที่มีน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาภาวะโภชนาการน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามตำบลที่อยู่พบว่า 10 ในจำนวน 19 ตำบลของอำเภอเมืองชัยภูมิมีลักษณะภาวะเด็กที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์และภาวะเด็กที่มีน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์ทั้งสองอย่างในตำบลเดียวกัน (รูปที่ 2)

จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ 345 ราย (ร้อยละ 69.4) โดยเพศชายมีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ 177 ราย (ร้อยละ 69.4) เพศหญิงมีน้ำหนักตาม

เกณฑ์อายุ 168 ราย (ร้อยละ 69.4) (ตารางที่ 1)

จากการเก็บข้อมูลส่วนสูงกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าความสูงตามเกณฑ์อายุ 376 ราย (ร้อยละ 75.4) โดยเพศชายมีความสูงตามเกณฑ์อายุ 185 ราย (ร้อยละ 72.5) เพศหญิงมีความสูงตามเกณฑ์อายุ 191 ราย (ร้อยละ 78.9) (ตารางที่ 2) และเมื่อพิจารณาภาวะโภชนาการส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามตำบลที่อยู่พบว่าในแต่ละตำบลส่วนใหญ่ความสูงอยู่ตามเกณฑ์มาตรฐาน (รูปที่ 3)

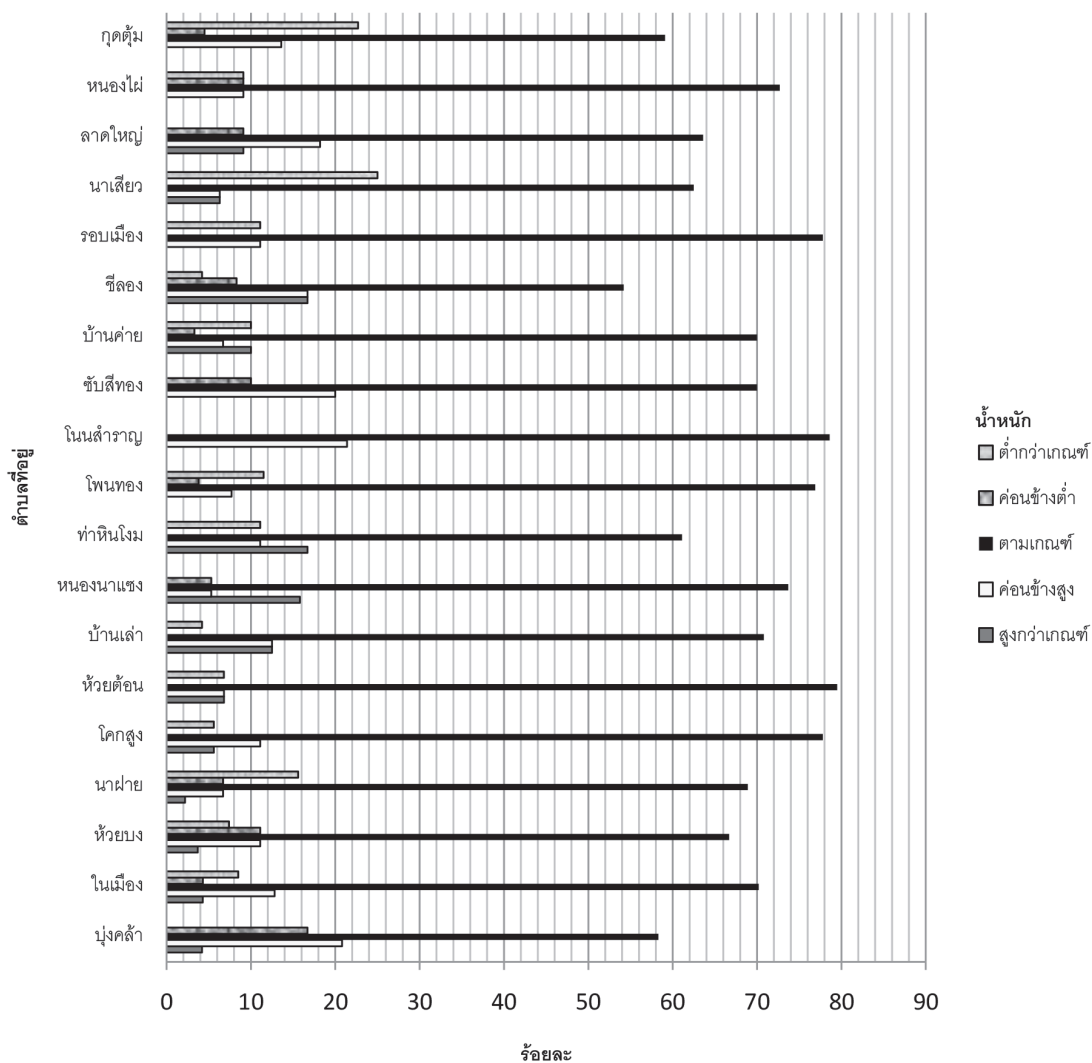
รูปที่ 1 แผนภูมิแท่งแสดง ช่วงอายุและเพศ

ตารางที่ 1 ภาวะโภชนาการ น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามเพศตามช่วงอายุ

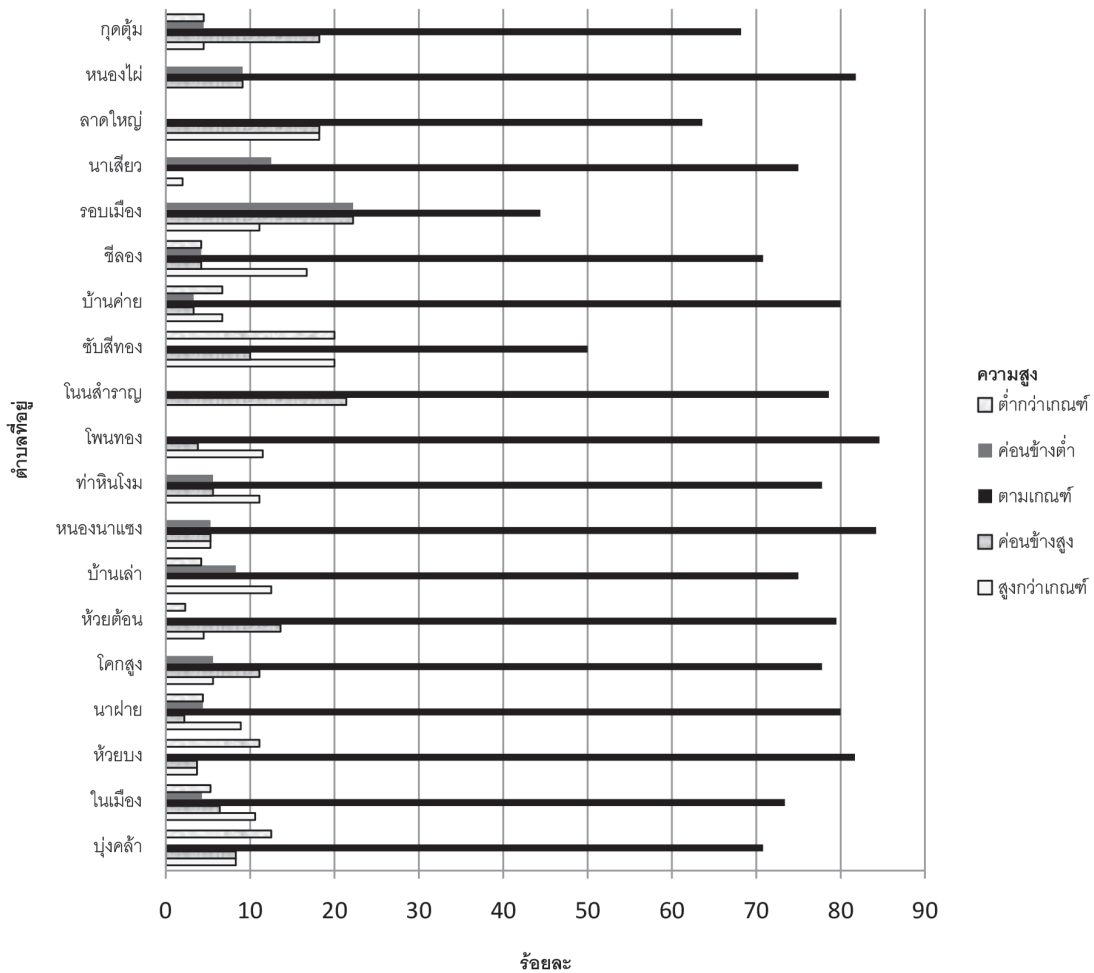
น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ	กลุ่มตัวอย่างจำนวน (ร้อยละ)	เพศ		ช่วงอายุ		
		ชายจำนวน (ร้อยละ)	หญิงจำนวน (ร้อยละ)	0-6 เดือนจำนวน (ร้อยละ)	6-11 เดือนจำนวน (ร้อยละ)	11 เดือน - 6 ปีจำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่าเกณฑ์	29 (5.8)	15 (5.9)	14 (5.8)	3 (5.7)	5 (6.8)	21 (5.7)
ค่อนข้างน้อยตามเกณฑ์	56 (11.3)	24 (9.4)	32 (13.2)	5 (9.4)	8 (11)	43 (11.6)
ตามเกณฑ์	345 (69.4)	177 (69.4)	168 (69.4)	3.8 (71.7)	55 (75.3)	252 (67.9)
ค่อนข้างสูง	24 (4.8)	15 (5.9)	9 (3.7)	3 (5.7)	2 (2.7)	19 (5.1)
มากกว่าเกณฑ์	43 (8.7)	24 (9.4)	19 (7.9)	4 (7.5)	3 (4.1)	36 (9.7)
รวม	497 (100.0)	255 (100.0)	242 (100.0)	53 (100.0)	73 (100.0)	371 (100.0)

ตารางที่ 2 ภาวะโภชนาการ ความสูงตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามเพศตามช่วงอายุ

ความสูงตาม เกณฑ์อายุ	กลุ่มตัวอย่าง จำนวน (ร้อยละ)	เพศ		ช่วงอายุ		
		ชาย จำนวน (ร้อยละ)	หญิง จำนวน (ร้อยละ)	0-6 เดือน จำนวน (ร้อยละ)	6-11 เดือน จำนวน (ร้อยละ)	11 เดือน - 6 ปี จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่าเกณฑ์	43 (8.7)	23 (9.0)	20 (8.3)	4 (7.5)	5 (6.8)	30 (8.1)
ค่อนข้างน้อย	37 (7.4)	23 (9.0)	14 (5.8)	1 (1.9)	8 (11.0)	30 (8.1)
ตามเกณฑ์	376 (75.7)	185 (72.5)	191 (78.9)	44 (83.0)	55 (75.3)	276 (74.4)
ค่อนข้างสูง	20 (4.0)	10 (3.9)	10 (4.1)	2 (3.8)	2 (2.7)	17 (4.6)
มากกว่าเกณฑ์	21 (4.2)	14 (5.5)	7 (2.9)	2 (3.8)	3 (4.1)	18 (4.9)
รวม	497 (100.0)	255 (100.0)	242 (100.0)	53 (100.0)	73 (100.0)	371 (100.0)

รูปที่ 2 แผนภูมิแท่งแสดงภาวะโภชนาการ น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามตำบลที่อยู่

รูปที่ 3 แผนภูมิแท่งแสดงภาวะโภชนาการ ความสูงตามเกณฑ์อายุ จำแนกตามตำบลที่อยู่

วิจารณ์

จากการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขปีงบประมาณ 2559 ในหัวข้อพัฒนาสุขภาพตามกลุ่ม ในกลุ่มเด็กอายุน้อยกว่า 6 ปี โดยเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการโดยมีการกำหนดเป้าหมายเด็ก 0-6 ปี มีรูปร่างดีสูงสมส่วน ร้อยละ 65 พบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีค่าน้ำหนักตามเกณฑ์ ร้อยละ 69.4 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายแต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างกับการศึกษาระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2551-2552 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความชุกของน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์และความชุกของความสูงน้อยกว่าเกณฑ์มากกว่าค่าความชุกของระดับประเทศ โดยค่าความชุกของน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์และความชุกของความสูงน้อยกว่าเกณฑ์ของการศึกษาระดับประเทศมีค่าร้อยละ 6.3 และ 4.8 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าน้ำหนักตามเกณฑ์อายุมากกว่าเกณฑ์มากกว่าค่าการศึกษา

ระดับประเทศโดยพบว่าค่าความชุกของน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์ของการศึกษาระดับประเทศมีค่าร้อยละ 7.6 แสดงว่าปัญหาภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-6 ปี ภูมิภาคอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิยังคงมีทั้งภาวะโภชนาการขาดและภาวะโภชนาการเกินถึงแม้ว่าโดยภาพรวมส่วนใหญ่จะมีน้ำหนักและความสูงตามเกณฑ์อายุก็ตามเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามตำบลที่อยู่พบว่า มี 6 ตำบล ที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุน้อยกว่าเป้าหมาย ได้แก่ ตำบลบึงคล้า ตำบลท่าหินโงม ตำบลชิลอง ตำบลนาเสียว ตำบลลาดใหญ่ และตำบลกุดค่อม เมื่อทำการเปรียบเทียบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์จำแนกตามตำบลที่อยู่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ 7 ตำบลโดยทุกตำบลมีค่าร้อยละสูงกว่าการศึกษาระดับประเทศและพบว่ามี 4 ใน 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลท่าหินโงม ตำบลชิลอง ตำบลนาเสียว และตำบลลาดใหญ่ เป็นตำบลที่มีกลุ่มตัวอย่างมีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุน้อยกว่าร้อยละ 65

และเมื่อทำการเปรียบเทียบน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์ จำแนกตามตำบลที่อยู่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์ 9 ตำบลได้แก่ ตำบลห้วยด้อน ตำบลบ้านเล่า ตำบลท่าหินงม ตำบลโพหนอง ตำบลสีลอง ตำบลรอบเมือง ตำบลหนองไผ่ ตำบลกุดตุ้ม และตำบลนาเสียว ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาภาวะโภชนาการที่ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทยกำลังประสบในปัจจุบัน กล่าวคือมีภาวะโภชนาการขาดในท้องที่ห่างไกล การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขยากลำบาก และปัญหาภาวะโภชนาการเกินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในชุมชนเมือง ประชาชนมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลง ทำให้พบปัญหาทั้งสองภาวะทั้งภาวะโภชนาการขาดและปัญหาภาวะโภชนาการเกินในพื้นที่เขตอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิที่มีทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบทในเขตพื้นที่ การที่มีปัญหาทั้งสองภาวะในพื้นที่เดียวกันหรือ Double burden of malnutrition¹¹ เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยคำนึงถึงสภาพชุมชนเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาน้ำหนักตามเกณฑ์อายุโดยเปรียบเทียบช่วงอายุพบว่าเด็ก 6 - 11 เดือนมีความชุกของภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์สูงที่สุดอาจจะเนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่จะต้องเริ่มให้อาหารตามวัยที่นอกเหนือจากน้ำนมมารดา ผู้ดูแลอาจขาดความรู้ความเข้าใจประกอบกับเป็นช่วงที่เด็กมีการพัฒนาทางด้านร่างกายที่รวดเร็วซึ่งต้องการสารอาหารให้เพียงพอต่อการเจริญเติบโตดังนั้นถ้าเด็กได้รับสารอาหารไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมก็จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อาทิ น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ค่าความสูงน้อยกว่าเกณฑ์ โดยน้ำหนักเป็นค่าที่เปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วกว่าค่าความสูง ซึ่งในการวิจัยนี้พบว่าค่าความสูงของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสูงตามเกณฑ์อายุน้อยกว่าเกณฑ์ ที่พบมากที่สุดคือช่วง 11 เดือน - 6 ปี ซึ่งให้เห็นว่าค่าน้ำหนักที่ลดลงอาจจะมีผลกระทบต่อค่าความสูงของเด็กในระยะเวลามา เพราะค่าความสูงเป็นค่าที่สามารถใช้บอกการเจริญเติบโตได้ดีเพราะถ้าเด็กมีภาวะขาดสารอาหารเรื่องจริงจะทำให้ค่าเปลี่ยนแปลง ดังนั้นภาวะขาดอาหารในระยะแรก ๆ จะยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วน of ค่าความสูงแต่จะส่งผลกระทบต่อความสูงในช่วงอายุถัดมาได้

จากการศึกษานี้ พบว่า เด็กที่มีภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ตามอายุ ร้อยละ 13.5 และในจำนวนดังกล่าวพบว่า มีภาวะโรคอ้วนมากกว่าร้อยละ 60 จากจำนวนเด็กทั้งหมดที่มีภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ตามอายุ และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 ที่ทำการศึกษาคือเด็กอายุน้อยกว่า 6 ปีมีภาวะน้ำหนักเกินร้อยละ 17.6 ในจำนวนดังกล่าวพบว่าร้อยละ 5.4 ที่เป็นโรคอ้วนจะเห็นได้ว่าจำนวนเด็กที่เป็นโรคอ้วนมีค่าสูงกว่าการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งมี

การศึกษาพบว่าเด็กที่อ้วนมีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่อ้วนถึงร้อยละ 25^{12,13} จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประชากรทั้งต่อด้านร่างกายเช่นเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง เช่น โรคหัวใจโรคความดันโลหิตสูงข้อเสื่อมและโรคเบาหวานส่วนผลกระทบต่อด้านจิตใจเช่นขาดความมั่นใจในตนเอง ประชากรวัยแรงงานมีศักยภาพลดลงและยังส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจอารมณ์และสังคมเช่นขาดความมั่นใจในตนเอง เครียดและซึมเศร้า^{1-3,9-11} จากการศึกษาที่เราพบว่าอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมียังมีปัญหาโภชนาการทั้งขาดและเกินในพื้นที่ทำการศึกษา

สรุป

เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ มีทั้งภาวะโภชนาการขาดและเกิน สอดคล้องกับปัญหาภาวะโภชนาการที่ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทย กำลังประสบในปัจจุบัน กล่าวคือมีภาวะโภชนาการขาดในท้องที่ห่างไกล การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขยากลำบาก และปัญหาภาวะโภชนาการเกินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเขตชุมชนเมือง เนื่องจากประชาชนมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลง ทำให้พบปัญหาทั้งสองภาวะในพื้นที่เขตเดียวกัน ซึ่งจำเป็นต้องมีการดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในอนาคต และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณบุคลากรเจ้าหน้าที่ห้องเวชระเบียนผู้ป่วยนอกที่ช่วยสืบค้นข้อมูล แพทย์หญิงเรืองศรี ชัยวิรัตน์นะ ที่ช่วยให้คำแนะนำและตรวจทานต้นฉบับในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Galler JR, Bryce C, Waber DP, Zichlin ML, Fitzmaurice GM, Eaglesfield D. Socioeconomic outcomes in adults malnourished in the first year of life: a 40-year study. *Pediatrics* 2012; 130: e1
- Galler JR, Bryce CP, Waber DP, Hock RS, Harrison R, Eaglesfield GD, et al. Infant malnutrition predicts conduct problems in adolescents. *Nutr Neurosci* 2012; 15: 186-92.
- Galler JR, Bryce CP, Zichlin ML, Waber DP, Exner N, Fitzmaurice GM, et al. Malnutrition in the First Year of Life and Personality at Age 40. *J Child Psychol Psychiatry* 2013; 54: 911-9.
- อุมพร สุทัศน์วรวิมล, นลินี จงวิริยะพันธ์, สุภาพรณ ดันตราชีวรร. โภชนาการในเด็กความรู้สู่ปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท ปิเยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด, 2552.

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Available from: www2.oae.go.th/EVA/download/Plan/SummaryPlan11_thai.pdf [สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2559]
6. การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 3 พ.ศ. 2546-2547, โดยสำนักวิจัยระบบสาธารณสุข และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2549.
7. รวมพจนานุกรมศัพท์. แนวปฏิบัติการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงโรคหัวใจและหลอดเลือด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2553: 3-27.
8. วิชัย เอกพลากร. รายงานการสำรวจการบริโภคอาหารของประเทศไทย สสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2552 พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: บริษัทเดอะกราฟิกซิสเต็มส์, 2554: 31-80.
9. รายงานสถานการณ์สุขภาพประเทศไทย รายงานสถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาวะของเด็กไทยปี 2551-2553 การสาธารณสุขไทย กระทรวงสาธารณสุข. Available from: http://www.moph.go.th/ops/rhp/index.php?option=com_content&task=section&id=1&Itemid=2 [สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2559]
10. สุธี สฤณีศิริ. ภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียน เขตทวีพัฒนา กรุงเทพมหานคร. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2555; 1: 78-89.
11. WHO child growth standard Available from: www.who.int/nutrition/media_page/backgrounders_4_en.pdf [สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2559]
12. พัชราภรณ์ อารีย์, สุภารัตน์ วังศรีคุณ, ศรีพรรณ กันธวัง. ภาวะโภชนาการพฤติกรรมการบริโภคอาหารและกิจกรรมด้านร่างกายของเด็กวัยวัยรุ่น: การศึกษาเบื้องต้น. พยาบาลสาร 2550; 34: 98-105.
13. ปุลวิษฐ์ ทองแดง, จันทรีจิรา สีสว่าง. ภาวะน้ำหนักเกินในเด็กไทย. Rama Nurs J 2012; 18: 287-97.

